

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ПРОГРАМА

**фахових вступних випробувань у формі іспиту
для вступу на навчання на ступінь вищої освіти магістра**

**ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ I9 «Громадське здоров'я»**

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я**

Полтава 2026

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ I. ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

РОЗДІЛ II. ІСТОРІЯ І ТЕОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

РОЗДІЛ III. МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

РОЗДІЛ IV. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

РОЗДІЛ V. ПСИХОЛОГІЧНІ ТА СОЦІОЛОГІЧНІ ВИМІРИ СУСПІЛЬСТВА

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма фахових вступних випробувань призначена для забезпечення проведення вступного іспиту за фахом, при вступі для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю І9 «Громадське здоров'я», освітня програма «Громадське здоров'я».

Перевірка знань, передбачених даною програмою, дає достатні підстави для висновку про рівень підготовки абітурієнта для вступу на спеціальність І9 «Громадське здоров'я» для здобуття освітнього ступеня магістра, визначення ступеню володіння ним теоретичними знаннями для подальшого опанування обов'язкових і варіативних компонентів освітньої програми «Громадське здоров'я» у Полтавському державному медичному університеті.

Програма вступних випробувань зі спеціальності І9 «Громадське здоров'я», для здобуття освітнього ступеня магістра – це перелік основних питань, які складають її зміст. Вона має міжпредметний характер з охопленням ключових аспектів предметної області спеціальності І9 «Громадське здоров'я» у розрізі таких розділів (компонентів), що включають базові теми з психології та соціології, що відповідає Програмі предметного тесту з психології та соціології єдиного фахового вступного випробування, яка затверджена наказом МОН України № 157 від 11.02.2022 р.

Питання програми вступних випробувань відображають окремі аспекти спеціальності «Громадське здоров'я» та достатні для того, щоб на їх основі здійснювати подальше опанування відповідної предметної сфери на рівні «магістр». На основі цієї програми складається перелік тестових питань вступного іспиту і формуються буклет, кожен з яких містить тридцять питань з однією правильною відповіддю. Тестові питання дозволяють перевірити знання абітурієнтів з проблематики, змісту і соціальної спрямованості складових з психології та соціології.

Мета фахового іспиту: визначити фаховий рівень вступника. Вступник отримує буклет вступного випробування, якій містить тестові питання з

кожного розділу, відповідно до переліку, наведеного в програмі, а також аркуш для відповідей на тестові питання.

Вступні випробування проводяться предметними комісіями, які призначаються ректором і до складу яких включаються доктори наук, кандидати наук та доктори філософії, які відповідають за виконання відповідної освітньо-професійної програми, мають професійний досвід викладання навчальних дисциплін, що передбачені спеціальністю «Громадське здоров'я», здійснюють наукові дослідження за відповідним професійним напрямом.

Під час складання вступного іспиту вступники зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Використання сторонніх джерел інформації, допоміжних матеріалів, технічних засобів (мобільних телефонів, навушників тощо), а також допомоги інших осіб під час виконання екзаменаційних завдань суворо заборонено. У разі виявлення фактів академічного плагіату чи списування, робота вступника анулюється.

Інформація про результати оголошується вступникові в день проведення іспиту.

Для успішного засвоєння освітньої програми «Громадське здоров'я» вступники до магістратури повинні також бути ознайомлені із загальними і спеціальними компетентностями, встановленими Стандартом вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 229 «Громадське здоров'я», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 05.09.2022 р. № 789.

Організація та проведення вступних випробувань відбувається у порядку визначеному у Положенні про приймальну комісію Полтавського державного медичного університету.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

1.1 Психологія та соціологія у структурі сучасних наук.

1.1.1 Об'єкт, предмет психології. Психіка як об'єкт психології. Психічні явища як предмет психології.

1.1.2 Об'єкт, предмет соціології. Суспільство як об'єкт соціології. Соціальна взаємодія як предмет соціології.

1.1.3 Функції соціології: теоретико-пізнавальні, практично-політичні.

1.1.4 Трансформація уявлень про предмет психології. Історичне формування предмета психології: від вчення про душу до науки про психіку.

1.1.5 Трансформація уявлень про предмет соціології: від вивчення суспільства в людині до дослідження людини в суспільстві.

1.1.6 Структура та основні галузі психології. Фундаментальна та прикладна психологія.

1.1.7 Рівні соціологічного знання: загальносоціологічні теорії (макросоціологія та мікросоціологія), спеціальні та галузеві соціологічні теорії (теорії середнього рівня), знання, здобуте за допомогою емпіричних досліджень.

1.2. Основні категорії психології та соціології.

1.2.1. Поняття «психіка» та її сутність. Функції психіки: відображальна, регулятивна.

1.2.2. Співвідношення понять «соціальне» і «суспільне».

1.2.3. Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість» та «індивідуальність».

1.2.4. Біологічні передумови, соціальні умови та чинники психічного розвитку особистості.

1.2.5 Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості.

1.2.6. Цінності та ціннісні орієнтації особистості. «Життєві стратегії».

1.2.7 Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.

РОЗДІЛ 2. ІСТОРІЯ І ТЕОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

2.1 Соціологічна та психологічна думка XIX ст.

2.1.1 Позитивізм Огюста Конта. Концепція співвідношення суспільства та індивіда.

2.1.2 Психологія натовпу Гюстава Лебона. Класифікація натовпів, характеристики натовпу.

2.1.3 Теорія наслідування Габріеля Тарда. Психологічний механізм наслідування як ключ до пояснення соціальної поведінки.

2.1.4 Органіцизм та еволюціонізм у теорії Герберта Спенсера.

2.2 Соціологічна та психологічна думка кінця XIX - початку XX ст.

2.2.1 Інтеракціонізм. Теорія «дзеркального Я» Чарльза Хортон Кулі. Символічний інтеракціонізм Джорджа Герберта Міда. Аналіз динаміки «Я»: «I» / та «me».

2.2.2 Психоаналітична теорія Зигмунда Фрейда. Вчення про сексуальність: лібідо, сублімація, витіснення. Структура особистості: Воно (Id), Я (Ego) і Над-Я (Super Ego). Соціологічні аспекти психоаналізу.

2.2.3 Індивідуальна психологія Альфреда Адлера. Комплекс меншовартості.

2.2.4 Аналітична психологія Карла Густава Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого.

2.2.5 Розуміюча соціологія Макса Вебера. Теорія соціальної дії. Типи соціальної дії. Типи легітимного панування.

2.2.6 Еміль Дюркгайм про суспільні норми і цінності. Поняття аномії. Проблема розрізнення нормальних і патологічних явищ. Типи самогубств.

2.2.7 Теорія соціальної поведінки Вільфредо Парето. Теорія еліт. Циркуляція еліт як елемент підтримки соціальної рівноваги.

2.3 Психологічна та соціологічна думка другої половини XX — початку XXI ст.

2.3.1 Дж. Морено: соціометрична революція, психодрама. Неофройдизм (Е Фромм, Е Еріксон). Класичний біхевіоризм (Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скіннер) та необіхевіоризм (А. Бандура). Гуманістична психологія (А Маслоу, К Роджерс, В. Франкл, І Ялом). Генетична психологія Ж Піаже.

2.3.2 Специфіка структурно-функціональної теорії Толкотта Парсонса. Концепція соціальної дії. Соціалізація і соціальний контроль як механізми інтеграції індивіда

до соціальної системи. Функціональний аналіз Роберта Мертона. Р. Мертон про соціологічні теорії середнього рівня. Феноменологічна соціологія Альфреда Шюца: поняття життєвого світу та повсякденності.

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

3.1 Планування та забезпечення якості дослідження.

3.1.1 Наукові дослідження: різновиди (теоретичні та емпіричні; фундаментальні та прикладні; розвідувальні, описові та аналітичні, польові та лабораторні), проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет.

3.1.2 Програма дослідження: структура документа, основні пункти, етапи дослідження. Тлумачення, концептуалізація, операціоналізація основних понять дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні.

3.1.3 Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування.

3.1.4 Якість інформації: репрезентативність, валідність, надійність. Типи валідності (змістовна, критеріальна, конструктна), валідизація. Забезпечення надійності.

3.2 Методи збору інформації.

3.2.1 Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача.

3.2.2 Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний), планування, внутрішня і зовнішня валідність.

3.2.3 Методи опитування: анкетування, інтерв'ювання. Анкетування (поштові, пресові, онлайніві, експертні, індивідуальні, групіві). Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети та різних питань. Формулювання питань і відповідей в анкеті). Інтерв'ювання (фокус-групіві, глибинні, неформалізовані: історія життя, біографія, усна історія).

3.2.4 Експертні опитування (метод експертної оцінки): пошук, відбір та підготовка експертів. Види і процедури експертного опитування.

3.2.5 Соціометрія: особливості застосування та інструментарію (анкета, шкали), соціометричні індекси, матриці та соціограми.

3.2.6 Аналіз документів. Контент-аналіз.

3.3 Методи аналізу емпіричних даних.

3.3.1 Вимірювання (за С Стівенсом): визначення, види, рівні, шкали (номінальні, порядкові, метричні).

3.3.2 Описова статистика. Міри центральної тенденції та міри варіації для шкал різних типів. Точкове та інтервальне оцінювання. Довірчий інтервал.

3.3.3 Аналіз статистичного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції. Методи перевірки статистичних гіпотез.

3.3.4 Лінійна регресія (парна та багатовимірна).

РОЗДІЛ 4. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

4.1. Особистість як об'єкт та суб'єкт соціальних відносин.

4.1.1 Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція). Суб'єкти (сім'я, формальні та неформальні групи однолітків) і агенти (освіта, традиційні ЗМІ: та нові медіа: інтернет, соціальні мережі) соціалізації. Поняття ресоціалізації.

4.1.2 Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Суїцидальна та залежна поведінка. Булінг. Мобінг. Ейджизм. Рівні девіантної поведінки: поведінка, що не є схвалюваною іншими, що осуджується іншими, морально негативні прояви і вчинки, делінквентна поведінка, злочинна поведінка, деструктивна поведінка. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки. Профілактика девіантної поведінки: просвіта, соціальна реклама, корекційні програми, створення ситуації успіху.

4.1.3 Соціальні статуси: поняття та види (офіційний і неофіційний, приписаний і здобутий). Соціальні ролі: поняття та види (активні й пасивні, явні й латентні). Структура ролі за В. Ядовим (когнітивна, афективна, конативна складові). Маргінальність соціальних ролей.

4.1.4 Стать і тендер. Маскулінність. Фемінінність. Андроґінність. Тендерна ідентичність. Кризи гендерної ідентичності. Тендерні стереотипи: поняття та види (традиційні та егалітарні). Тендерна рівність і дискримінація. Сексизм. Фемінізм.

4.2. Особистість у життєвому та професійному просторі.

4.2.1 Гра, навчання, праця як види діяльності. Професійна діяльність: поняття та

етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності). Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за ієрархією потреб А. Маслоу). Професійне вигорання. Поняття професійних криз.

4.2.2 Спілкування як соціально-психологічний феномен. Спілкування як обмін Інформацією (комунікативна сторона спілкування). Комунікатор, реципієнт, канал передавання Інформації. Комунікативні бар'єри. Спілкування як сприймання, розуміння та оцінка партнерів спілкування (перцептивна сторона спілкування). Механізми міжособистісного сприймання: ідентифікація, соціальна рефлексія, стереотипізація. Каузальна атрибуція. Атитюд як соціальна установка. Спілкування як взаємодія (інтерактивна сторона спілкування).

4.2.3 Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів (внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньогруповий, міжгруповий). Рольові конфлікти (тендерно- рольовий конфлікт, конфлікт між сімейними і професійними ролями). Стили поведінки в конфлікті (суперництво, уникнення, компроміс, співпраця, пристосування). Запобігання (психологічна просвіта, недопущення дискримінації, матеріальне та моральне заохочення, дотримання корпоративної культури) та розв'язання (досягнення компромісу чи співпраці) конфліктів у різних сферах життєдіяльності.

4.2.4 Соціальна організація як формальна група: характеристики, структура, функції організації. Управління. Управлінська діяльність. Лідерство та керівництво. Типологія лідерства. Стили керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний). Корпоративна (організаційна) культура.

4.2.5 Характеристика і актуальні проблеми сучасної сім'ї (нестабільність шлюбу, знижування народжуваності, матеріальне неблагополуччя). Функції сім'ї (репродуктивна, економічна, виховна, господарсько-побутова, комунікативна, дозвіллева, сексуальна, рекреативна, психологічного захисту). Види сім'ї: нуклеарна та розширена сім'я; патріархальна, матріархальна, егалітарна сім'я; моногамна та полігамна сім'ї. Шлюб і шлюбні стосунки. Сімейні кризи.

РОЗДІЛ 5. ПСИХОЛОГІЧНІ ТА СОЦІОЛОГІЧНІ ВИМІРИ СУСПІЛЬСТВА

5.1 Група як структурний елемент суспільства.

5.1.1 Поняття та головні ознаки соціальної групи. Класифікація соціальних груп (великі соціальні групи, середні соціальні групи, малі соціальні групи).

5.1.2 Поняття великої соціальної групи. Класифікація великих соціальних груп (соціально-класові, соціально-демографічні, соціально-етнічні, соціально-професійні та соціально-територіальні). Натовп як велика стихійна група. Основні характеристики та типологія натовпу, соціально-психологічні особливості окремих його різновидів. Етнічні групи. Форми існування етносів та основні етнічні процеси. Поняття етнічної ідентичності та свідомості.

5.1.3 Поняття малої групи. Класифікація малих соціальних груп (первинні /вторинні: формальні / неформальні: референтні / групи членства; квазігрупи).

Структура малої групи. Динамічні процеси в малій групі. Соціально-психологічний клімат групи. Конформізм, конформна поведінка і конформність. Згуртованість.

5.2 Соціальні та психологічні характеристики й форми організації суспільних процесів і явищ.

5.2.1 Суспільна свідомість. Масова свідомість. Групова свідомість. Індивідуальна свідомість. Механізми соціально-психологічного впливу (наслідування, навіювання, переконання, зараження, чутки, мода).

5.2.2 Поняття соціального інституту. Основні функції та характерні ознаки. Види соціальних інститутів: економічні, політичні, релігійні, культури та соціалізації тощо.

5.2.3 Соціальна стратифікація та соціальні нерівності. Основні критерії соціальної стратифікації. Види нерівності (економічна політична правова, культурна, цифрова мобільна та ін.).

5.2.4 Соціальна мобільність: поняття, типи (вертикальна / горизонтальна), механізми, соціальні та психологічні чинники. Міграція як вид просторової мобільності: сутність, соціальні та психологічні характеристики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Знання, продемонстровані вступниками до магістратури на вступних випробуваннях зі спеціальності, оцінюватимуться за 200-бальною шкалою.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати під час вступного фахового іспиту зі спеціальності - 200 (правильність відповідей на тестові питання).

Вступники, які під час вступних випробувань зі спеціальності наберуть менш як 120 балів, позбавлятимуться права участі в конкурсі.

Бали за окремими складовими вступного іспиту розподіляються наступним чином:

Складова	Максимальна кількість балів
Тестові питання	5x40=200
Максимальна кількість балів	200

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Грабар Н.Г. Соціологія масових комунікацій. Харків. 2023

Макс Вебер Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика.

Кацавець Р.С. Психологія особистості. Алерта, 2021. С.134.

Закон України Про систему громадського здоров'я (Редакція від 01.01.2026)

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>

Пальченко Т.А. Конспект для підготовки до ЄФВВ з Психології та Соціології. Київ 2026.

Пономаренко, Т. Соціологія: курс лекцій: навч. посіб. / Т. Пономаренко; МВС України; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Сум. філ. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2024. – 303 с.

Інформаційні ресурси

1. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://www.phc.org.ua/>

2. CDC in Ukraine

<https://www.cdc.gov/globalhealth/countries/ukraine/default.htm>

3. Центр контролю та профілактики захворювань www.cdc.gov
4. Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int

Програма затверджена на засіданні приймальної комісії Полтавського державного медичного університету, протокол № 4 від 29 квітня 2026 року.

Голова приймальної комісії,
ректор ПДМУ

Вячеслав ЖДАН

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Геннадій БАЛЯ